

HRVATSKA RIEČ

Predplatna ciena: na godinu K 12. — Za 6 godina K 6. — Za Šibenik na godinu donajanjem u kuću K 12. — Za Inozemstvo na godinu K 12. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i utuživo u Šibeniku.

Izlazi sriedom i subotom

Uredništvo, uprava i tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglasi tiskaju se po 16 para peti redak ili po pogodbi, te se primaju samo oni, koji se unapred plate. — Priobćena pisma i zahvale tiskaju se po 20 para po peti redak. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi ne vraćaju

Senzacionalni proces u Zadru.

Zadar, 14. srpnja.

Jučer je ovdje započeo senzacionalni proces Posavec-Zotić. Ova afera ima već dugo vremena da se odugovlači. Iz dole iznešenog toka procesa vidi se u čemu stvar sastoji, koja je i tako dovoljno poznata našoj javnosti. Ovaj proces spada u vrst onih birokratskih škandala, kakovih u našoj zemlji liep broj ima, samo što su još kojekakvim koprenam zastrti i... zaštićeni. Ovaj proces unieli će mnogo svjetla u neke zakulisne tajne, te se nadamo, da će doprinieti očišćenju javnih prilika.

Interes za proces je ovdje velik. Obćinstva mnogo. I svjedoka mnogo, medju obćima i zastupnika. Zotiće je napravio vrlo mršavu figuru. Njegovu izpitivanje trajalo je sedam sati te se i razplakao. Branio se je talijanski, a to konstatiramo, jer je Golf u saboru bio izjavio, da Zotiće perfektno poznaje hrvatski. U subotu na večer sva je prilika, da će osuda pasti.

Posavec Josip c. k. gospodarski pristav u Zadru nepriznaje se auktorom pisma datirana 23. ožujka bez naznake godine, a potpisana „Milan Sertić“ prispjela dneva 30. ožujka 1909 na Predsjedništvo c. k. Ministarstva poljodjelstva u Beču u kome se prišivalo ratarskom Nadzorniku c. k. namjestništvu savjetniku Ivanu pl. Zotiću, da je on sa 200.000 kruna, što Ministarstvo poljodjelstva bijaše dostavilo Namjestništvu u Dalmaciji za ublaženje oskudice kreme, gospodario i razpolagao po svojoj miloj volji na štetu siromašnoga pućanstva. Ovo pismo da mu je bilo predoćeno pri disciplinarnoj istrazi. On ga nije sastavio, niti je u svezi sa sastavljaćem. Što bi se htjelo po kazivanju kaligraf nekoje korekture na pismu njemu prišiti, ko da ih je on učinio, da i ovo nije istina. Činovnici s Ministarstva izjavie da se ne sjećaju e je bilo na pismu korektura; ove su mogle biti i poznije umetnute, a 2—3 slova lahko je nategnuti, zaobliti slinosti rukopisa osobe koje se hoće da upropasti, kao što se hoće proraćunanom osnovom, da i njega oćniti, uništi, sa Namjestništva oćniti na put baci. Došao je na Namjestništvo 1907, a prvo bio u Sinju. Sa Zotićem živio u dobru. Rovarenjem Bakotića i Jurčića dospio u nemilost Zotića. Ovome Bakotić punio uši: da ga hoću sa sedla da bacim, položaj oćnem. Bakotić morao višekrat u njega, pred samim Zotićem, a i pismeno pitati oprost, a on odustao od tužbe na sudu. Ipak rovarenjem protiv mene nastavilo se. Zotiće, akoprem predpostavljeni starešina, nije mu nikad išta u postu opazio, predbacio. Svoju službu vršio sdušno. Jurčić, a osobito Bakotić imali pizmu na nj, jer da im položaj promaknuća svojim dolazkom na Namjestništvo, oćeo. Sa Ožanićem živio u dobru. I s njim ga se nastojalo zavadić. Sve maslo Bakotića. Pri dolazku Madera na Namjestništvo, Ožanić bit će na svoju ruku pošao Zotiću, da budemo ja i on promaknuti u 8-mi razred; oni su se samo porjervijivo medju se prigovarali da je Mader u istom rangju plaće s njima. Jurčić višekrat sa Namjestništvu dobivao opomene, Zotiće uzimao ga u obranu. Jednom mi Zotiće prigovorio: šta hoćeš Jurčić da uništiš. Jurčić je i nepozudana i opasna osoba, i prama meni i prama drugomu, što će se u nedalekoj budućnosti i dokazati. Previše je servilan prama gore. Zotiću bila dodjeljena dva zamjenika; Ožanić u vinogradarstvu, a ja za ostalo. I na ovoj razdiobi ja niasam bio zloban, ko što je htjelo, da sam bio, Zotiće; ćlanke o zloj upravi na gospodarskoj privredi protiv Zotiće niasam napisao u „Hrvatskoj Rieči“ Br. 320 donio mi u ured Bakotić. Izrazio sam se: da kad bi ministarstvo za sa-držak doznalo, bilo bi slabo. Dvorćak iz-krivljuje kad drugije tvrdi. Za naknadnu pripomoć od K 120.000 ja sam sastavio, nu ova naknada imala služiti ne za nove potrebšćine kako se u prestavci tražilo, već za pokrće s-višnjog troška po Zotiću lahkuomno potrošena. Podnamjestnik Tončić traženu pripomoć sveo na K 80.000. Ovo sam doznao još samoga Zotića, koji predammom zdvajao, kako ostatak potrošćka

pokriti. Tješio sam ga kako bolje sam znao i upravio sam brzajavu pospješnicu ministarstvu, da traženu pripomoć, i ako umišljenu odobri, pošalje. A sve po nuputcima i odredbi Zotiće.

Držav. odvjet. Poznajte li Dr. Drinkovića. **Okrivljenik.** Poznao sam ga tek prošće godine.

Držav. odvjet. Pri zasjedanju pokr. Sabora vidjelo vas se šetati sa zastupnikom dr. Marovićem, a tom prigodom ovaj podnio upit na Namjestništvo o zloporabam na Gospodarskom odsjeku Namjestništva. O čemu ste s njim razgovarali?

Okrivljenik. Dr. Marovićem se poznaj još iz Sinja. Mislim da sam se mogao s jednim zastupnikom šetati. A o čemu smo se razgovarali, to na obućbu ne spada. Kao činovniku nije mi bilo ni na kraj pameti, da svoje predpostavljene u nićem izlažem.

Predsjednik. Kako je mogla „Hrvatska Kruna“ izhieti ono o g. Zotiću?

Okrivljenik. Koja se ne reće i ne ćuje se. Svi i svak u Gospodarskom odsjeku znao je za prilavštine Zotiće. Ja niti sam ih iznio, niti sam podataka dao.

Predsjednik. Kroz svoje službovanje, jeste li primili koju nagradu?

Okrivljenik. Jesam jednom K 400. Niasam se ljutio, ali sam prigovarao, jer i drugi manje vriednij primili veću. Zotiće primio K 1000. Što Dvorćak tvrdi, da sam se pri ovoj nagradi posprndno uasmejšio, ne odgovara. Nasmejšio sam se, jer mu dobro došla kao činovniku 6. ranga.

Predsjednik. Dobro. Dakle vi nieste napisali niti dali napisati anonimno pismo protiv vašeg šeta Zotiće. A što kažete glede sadržaja?

Okrivljenik. Ponovno izjavljujem, da za anonimno pismo ne znam. Ali što i njemu piše, potvrđujem.

Predsjednik. Do ćielo?

Obućzenik. Da! (Medju slušaocima udivljenje).

Branitelj Ljubić. Spravni smo dokazati. (Porotnici uozbiljili se; napeto slušaju.) Zlataru Vali u Splitu dalo se 1000 kvintala siena liti 10 vagona, što bi odgovaralo prenosu dalmatinske željeznice 16 do 20 vagona. (A tako, a tu smo ga! ćuje se medju slušateljima.) Obrtniku i kavandžiji Batari u Zadru 100 kvintala siena i 50 kvintala mekinja. Siromašnom puku, našem težaku jedva — kost. Predlaže:

1. da se dobave 2 originala i to sa zadarskog i splitskog poglavarstva namjestništva okružnice 4. kolovoza 1908. br. 38'661, jer u onoj zadarskog brisane su rieći: „izključeni su trgovci, svi preprodavaoci i svi imućni posjednici“, pa se savrnaju.

2. da se pozove za svjedoka zlatar Vicko Vale iz Splita, da nam kaže: kako i u koji naslov dobio 1000 kvintala liti 10 vagona siena.

Drž. odvjet. protiv se drugom predlogu; suvišan, jer 1000 kvintala siena bi u istinu udjeljeno g. Vali. (Oho! medju slušaocima).

Sudbeni dvor pridržava se predloge riešiti. Čita se anonimno pismo 23. ožujka 1909. upravljenio ministarstvu poljodjelstva potpisano „Milan Sertić“, kao što i popratno pri povratku istog namjestništva po ministarstvu poljodjelstva.

Čitaju se „Hrvatske Rieči“ god. 1909. : 30. sijećnja, 27. veljaće, 6. ožujka i 21. travnja.

Okrivljenik izjavlja, da ih nije niti nadahnuo niti napisao, ali da u svojoj suštini odgovaraju istini.

Čitaju se spisi i odluke disciplinarne istrage protiv okrivljenika Josipa Posavec; ona I. stepena, kojom bi po namjestništvu osuđen na premeštaj, II. stepena, kojim se u k i da ona I. stepena.

Predsjednik pozivlje namjestništvenog savjetnika Zotiće.

Obćinstvo napetoću oćekiva njegovo opravdanje.

(Nastavit će se).

ŠIBENIK, 15. srpnja.

Prodaja hrvatske obćine u Dubrovniku.

Iz Dubrovnika primismo sinoć sliedeći brzajav: „Većeras sliedila je prodaja hrvatske dubrovaćke obćine Srbima. Ovaj izdajnićki postupak ljuto će se osvetiti potomćima. Karakteristika našega naroda.“ — „Prava Crvena Hrvatska“.

Iz brzajava razabiremo samo jedno: Dubrovaćki utvaraši prodadoše hrvatsku obćinu. Izdadoše hrvatsko, izdadoše narod i zemlju. Ovo je valjda ucjena za to, što su Srbi spasili utvaraše pri zadnjim izborima. Potankosti ob ovom sramotnom i izdajnom ćinu ne imamo, no već iz ovoga može se pojmiti, koli su nisko utvaraši spali. Ćingrijevci u Dubrovniku prustituirali su hrvatsvo, a sad ga i prodavaju. Prodavaju hrvatsku imovinu, hrvatsku zemlju. Što će narod na ovo? Zar nema anateme za ovakove izdaje?

Porazne brojke „Narodnog Lista“. Gospoda oko „Nar. Lista“ izgubila su već sasma pamć. U zadnje doba su se toliko puta već blamirali, da im se koža na to ožuljavila te sa najvećom lakoćom idu iz blamaže u blamažu. Spominjete se lvećevićevog plebiscita? Istina, pretvorio se u sramotni uži izbor, iz kojeg je svemožni lvećević samo pomoću nasilja izišao. Ali što za to? Ipak se za slipee piše o „slavnoj pobjedi“!

Tako i „Nar. List“ donosi brojke palih glasova za razne stranke te ih uzpoređuje. Po tim brojkama, da je Utvara imala koju stotinu glasova preko pravaša. I tim Biankinijev list pravi veliku reklamu! Ta tobožnja stranka većine, koja razpolaze sa obćinama, sa zem. od-borom, sa namjestništvom, sa bankama, uobće sa svim položajima u zemlji, jedva koju stotinicu više skucala od pravaša. I tim se oni hvale! Ta trebali su zabašurivati te po njih porazne brojke trebali preko njih „mukom filozofa“ preći, da i sami svoju sramotu ne bilježe. Još ćemo ih samo upitati: a gdje su hiljade srbskih glasova u Šibenski i Drniš-trogirskom kotaru? Neka te odbiju, pak onda smodlakovske glasove, a onda tek neka prave račune. Bili će po njih takovi, da će prokleti sve one Arape i Rimljane, koji su uobće brojke ukorienili.

Izborni odjeci.

Progonoštvu župnika. Sinj, 11. 7. Ako igdje to je svećenstvo u ovoj krajini bilo na svom mjestu kroz izborno vrijeme, znalo se je uzdržati na višini svoga zvanja i pravaške biraćić uzdržati na miroljubivom duhu tako doistine, da bi mu i politićka vlast imala biti harna, što inaće nije bilo kod biraćić, niti vodja narodno-demokratske stranke. Ipak politićka vlast uzimlje u zašćitu demokrate, a župnik'e progoni. Naš poglavar Rocco dao je potajnu, kako se ćuje, okružnicu na sve žandarske pošto-vodje, da dobro oružnici paze što župnici svetkovinom pripoviedaju i što govore proti demokratim, tako, da su njeokoji već počeli težaće izpitivati: „što je vaš župnik propovjeda, što je proti demokratim govorio“ — te neka javnost prosudi koliko je ovo prostaćki i koliko je to po narod sablažljivo.

Tko se je borio! Pišu nam iz Trogira: Iza izborno borbe za dra. lvećevića odmaraju se hrabri junaci, pa ćaviljaju, prepriu se medjusobno, istiućujući svoje velike zasluće za uspjeh sjajnih izbora. Svaki nateže na se, svaki hoće, da pripoviedi koju zgodiću ozbiljnu i korisnu, lukavu i smiešnu. A ima ih, zbilja na pregršt zanimivih, a mnoge se odlikuju svojom originalnošću, pa su krasna ilustracija trogirskog, inaće pospanog ambijenta! Ma koliko se ovi naši mladji i postariji borci banili kočili i pivćili da su oni doprinieli, izvjoštili onako sjajnu pobjedu nad pravaštvom i nad furćimaštvom, to im ipak te zasluće ne će da priznaju neki furešći, koji jesu im doista drugovi, ali su i naprednjaci baš fanjski naprednjaci; to će reći: baš od glave do pete. Tako ovih dana sastali se pred kavanom na trgu, pa udri da se prića i bja o borbi i kreševu, a medju njima Tr-lama. On svima onako gospodski rukom mahne i ispod brka se nasmejhe, pa ponosno zaf-

kvajajući brk opisuje svu svoju vješćinu, snagu, moć i silu nad pokornim marćinama, te kako se ima jedinome njemu zahvaliti ako se je pobiedilo. Jest, jest; to mu već dvojice i drugovi priznaju, te mu poriuću za taj rad krasnu budućnost u Marini i vanka Marine. Nu da se opet ne misli, da je baš on jedini kapurijun u znaćajnoj izbornoj borbi, to mu se uz bok stavljaju opet dva furešća; jer glave furešćarje ljepše su i bolje umiesene, pa i imadu zericu soli više nego li glavice iz mjesta. To je nesumnjivo; i stoga koje ćudo kad n. pr. sud-binski pisarćić Manola, splicanin po rodu, družini pripovieda, kako mu je slobodno i nesmetano bilo voziti se benzinom u Zagoru i iti u vagonu sa Zagorcima, što ih je okupljao i s njima ćoku i cigale fildicio, a od pusta znojta toliko i toliko košulja morao promieniti, pa i istu sokolašću crvenu košulju na se navući. Ali ako je on bio sokol u izborima, nije ni ućitelj Andreis bio ćuk! On ti je znao fino brućati školu i našao si da gdjegod si okom krenuo, a držao ti je red i disciplinu medju biraćima alćroćić u školi! I tako ti hoće svatko da potegne mrvićak zasluće i slave na se. Slušao ih je gospodar kavane, šaljivi i boćivji Bože, pa će im onako po svojo otvoreno, bez dlake na ćistome jeziku: „Psi psi! šad šmo mi šami ovod; ne vjaj da toliko klapate! Ono švi šte še borili; ali da nišmo furćimašći onodill crijene karte i da nije bilo krunić bili bi nam pravaši opremili!“ U šali pogodio i drugove ubio u pojam! Graknuli na njega, da nije istina, da šuti, da se stidi tako govoriti; ili je možda okrenuo kabanicu? On ih se nije plašo, već ih zvao da povire u njegov libar, pa će viditi koliko se samo kod njega muktiš popio. A kamo li: Tko se je borio?!

Dr. Vrgorac na putu kroz izborni srez dra. Mate Drinkovića. Dr. Vrgorac (tako naime sad zovu Ćingriju) bio je ovih dana na prolazku kraj neretvansku i vrgorsku krajinu u namjeri, da obadje pojedina mjesta i selija.

Kradom se je uvukao (posebnim parobrodom) u jedno mjesto makarskog primorja, pa kako mu je tamo bilo — ne znam. Ćujem, pripovjedaću mi, da je razbijenih glava bilo: — na kojoj strani niasu ni baš pravo kazali. Kad je vidio, što ga tamo ćeka — šmignuo, pa će u Neretvu. Prva šćacića bila mu je — Opuzen. Rizvan begović i njihovi telci ćekali ga i u restauraciji mu pripravili mali diner. Naši oskeršaji nešto nanjušili i ciglo po sata prije doznali: dolazi dr. Vrgorac!

Pojavio se parobrod, E nema, ljudi, obala vrli svetom, ko mravom. Muško, žensko, staro, mlado a u rukama sa svim zvonćić i trubćić, što u Opuzen obćio.

A poklicli! Ti su zlaća vriedijši i zvonjavinam ga sve uz obalu do Metkovića pratili. Isto mu je bilo na putu sve do u Vrgorac. Na Šiljegovoj pak Lokvi bilo je vražjeg posta. Do 300 metara telegrafskim palim protegnut konop, a u konopim rogovu, repovi, hoćurine, crni barjaci itd. Iza svakog borića djele ćraćine planjane kotlene cievci, a mala djeća s raminau u ruci. Na sred puta našla su gos-podća kostur od konja, a u ćašam vode iz lokve. To su im gornjo-neretvani bili spremili za marendu. I tako dra. Vrgorca ćerali kraj ćielu Neretvu kam omni genere musicorum viedući: hajd u Vrgorac! Odlanulo mu, kad je došo u vrgorski mejaš. Kad šta mišćin sine! Od Graćine, pa sve do podnu Vrgorca gorom i dolam — poljem i planinama — podno i povrh puta — povrvilo sve što se na noge osovit moglo. Opisat je nemoguće. Kakva je to vražja deraćić bila nek svedoće i udaljeni Hercegovci granićari, koji su listom na Prolog doletjeli, kad su muziku oćuli. „Ta“ mišćili smo — govorili su Hercegovci — da je Talijan udrio na Dalmaciju“.

Pred mrak — na povratku bio je repete, a u Metkovićim poslie, nego su bezobrazno izazivali i nego je Ćingrija reko, da su pravaši dobili volunjsku žilu (krasni spol je pješkao Op. p.) — jedva što je to doreko, bili

su od naših raspršeni, a on se je morao za-
ljučati u sobu.

Dr. Vrgovac je zastupnik Vrgočca — vele
Neretvani i Primorci, a naš je dr. Drinković,
o kom uvijek govore i koga žele da vide.

Dr. Mešaga Čengić.

Nepravda na Lečevici, 27 lipnja. Izmje-
đu sijaset nepravda, koje su se izvajale pri
župnom izboru na Lečevici, i ova je pod br.
983 Milić Mate p. Ivana, dolazi glasovati. Po-
vjerik mu odbija glas, što je Ivanov a ne
p. Ivana. Naši se protive, da drugog neobsto-
ji pokojnika ni živuće, dok povjerik pod
br. 866 Maleš Josipu Matinu br. 1522 Vučica
Josipu Matinu, dok su obojica pok. Mate,
prima im glas, a i pravedno je, kad drugog
neobstoji. Što je još gore. Pod br. 1155 Pisac
Luka p. Jerka i br. 1156 Pisac Ivan p. Jerka,
ovi glasuju, dok su oni braća i sinovi Marka
živuće, a ne Jerka. Pod br. 1160 Pisac Ante
p. Mate, br. 1161, Pisac Ivan Antin, br. 1162
Pisac Jerko Antin, br. 1245 Senader Mate p.
Tome. Ovi i ne obstoje u selu Dugobabe,
kako posvjedočnica župskog Ureda od 24 lipnja
t. g. donosi, a pri izbori stvaraju se. Sve na-
prave su pokupljene, kao i one posvjedočene
pouzdanika pravaške stranke, koji su do 4
metra udaljeni stali bez da im se dalo zaviriti
što se u unosi u zapisnik, a što još gore, ni
pri brojenju glasova nije im dalo nadiviti se
koliko za koga palo, već sami oni brojili i
proglasili kao što i 24 glasa bacili jer da su
nezakonita.

Sada prema malici iznečenih nepravda
javnost može suditi što i kako se nije radilo,
e da Ivčeviću osjeguraju mandat. Mi ćemo sve
skupljene podatke objelodaniti, iz kojih će se
oglasiti sramotni izbor Ivčevića u Lečevici.

Vrgorske tužbe. Pišu nam iz Vrgorske
krajinje, da tamošnji kolovodje utvaraški nago-
varaju svoje, kako bi tužakali neke naše ljude,
kao da su oni podmičivali. Neki su primili
već i pozivnice od drž. odvjetništva. To je
sve namješteno pomoću krivih svjedoka, ne, ne
će im pomoći, jer za svatko da se pravaši
ne služe podmičivanjem, što je sredstvo omi-
ljelo naših utvaraša.

Iz trogorskog primorja nas obavješćuje
da neke mudre trogorske glave prikračuju sebi
vrieme, šaljući župnicima i drugim pravašima
otvorene dopisnice sa najpogrdnijim izrazima
i psovka. Zar pošta ne ulazi za shodno,
da takove gđarjice obustavi?

Položaj u Hrvatskoj.

U Hrvatskoj se vode i izvadjaju ponovni
eksperimenti, koji će se i još jedan put iz-
javiti. Radi se o kooperaciji oporbenih stranaka
prigodom nastajnih izbora. Starčevićeva stranka
prava, kojoj je bilo dodajalo vječno zabadane
pokretaša i sličnih politikanata, kao da pravaši
nesu za protivladinu politiku, iznela je na
svojoj redovnoj skupštini uvjete, pod kojima
bi se moglo doći do izborne kooperacije. Ti
su uvjeti bili prihvatljivi za sve, jer se temelji
na gorkom iskustvu i na današnjem položaju.
No čim pokretaši bili postavljeni ledjima o zid,
počeli su uzmicati i otimati se, naglasujući, da
oni ne daju, da im se *dkitra*....! Oni su
valjda htjeli, da se pravaši i opet za njihove
liepe oči založe protiv nepoćudnom im Tomašiću,
da njega maknu, e da oni uzmognu sebi po-
diti jednoga „po svom srcu“. Poruka im je
bila, a odpora još jasnija. Stranka prava
preko svog glasila također se izjavljuje za
kooperaciju, uvjetujući istu kao borbu ne samo
protiv Tomašića, nego i protiv svim njegovim
nagodbemim nasljednicim, Pokretašim, koji hoće
da drže jedna vrata otvorena, kroz koje bi
mogli ući u vladin tor, njesu ovako točno i
odlučno označeni uvjeti po čudi. I sad nastaju
novinska natezanja i polemike.

Koliko je to vredno i uspješno, već je
poznato. Da je u koalicije dobre volje, da se
jednom ozbiljno i odrješito odupre onom
nesretnom sistemu, ne bi se ona, nek-
kala. Jasno je, da joj je svrha još jednom
namamili pravaše, da za njih iz vatre kestenje
vade, a onda da se oni srede kao pod koa-
licionom vladom. No ovog puta se pravaši
ne smjedu dati prevariti. Jednom za uvijek moraju
biti na čistu, da li su koalicijski vojni stupi
u jednu odlučno i ozbiljnu akciju. Mi im unap-
red ne vjerujemo, po gotovo ako se dobro
promozgao pisanje „Srbobrana“, koje je skoro
izazovno. „Pokret“ doduše obećava, da će ovi
predložiti doći pred vodstvo koalicije na pretres
i da će oni o njima odlučiti. Samo neka to
bude što prije, da prije izbora situacija bude
bistra. Došao je čas na pravaše, kada moraju
ozbiljno provodjati svoju mislju te se ne smiju
dati zavadjati kojekakvim doskočicama.

Nagrade Ivčevićevim kortesima.

Pišu nam iz Zadra: Glasoviti pop Vlade
Vuković dobio je crveni pojas za izborne zasluge
prigodom Ivčevićeva izbora. Važnost, koju mu
Ivčević podaje, tolika je, da ga je na odlazku iz
Zadra sam došao na parobrodu pozdraviti. Nego
i drugi je razlog, radi kojeg je Vuković nagra-
djen. Na 25. ov. mj. sastaju se u Šibeniku grčko-
izložni svećenici, a Milaš je sve u jedno po-
stavio aferu sa fondovim i Ivčevićev izbor, e da
bi Vuković na tom sastanku poradio, da Milaš
u onoj prijavoji aferi bude od svećenstva nevin-
nim proglašen i da mu se dade glas povjerenja
Milaš je sada „in odore sanctitatis“ kod utva-
raša, a da vam to bude jasnije, obavješćujem
Vas, da sam iz pouzdana izvora doznao, kako
je prije izbora Milaš došao u Šibenik, ne da
radi za suradnju Srba i Talijana, nego da ta-
mašnje Srbe angažuje za Utvaru i njezine skra-
hirane vodje.

U tu svrhu slave se i kojekakovi Vuković
čija je prošlost burnija od ijedne oluje.

Portreti sinjskih kampijuna.

II.
Vitez Tripalo. Ovaj individuum poznat
je našoj javnosti pod raznim imenim s kojim
je označena sva veličina ove riedke pojave na
pozornici svijeta. Jedni ga zovu don Rodrigo
sa njegovih bezprimjernih kreposti, s kojim
ukrasi svoj viteški život: drugi ga zovu paša
Četine sa plemenitosti i ljudskih osjećaja, s ko-
jim mu srce prepuno i sa orijatskoga rada,
koji razvio za sreću cetinška naroda. Preko
ostalih ćemo preći, jer ne bismo nikad kraju
dospjeli.

Priroda s njim nije škrtila: obdarila ga
rietkim umom, velikom pronicavošću i nedo-
stizivim diplomatskim darom.

Nema čovjeka na slavenskom jugu, koji
bi imao s njim pa i zeru srodnosti u poimanju
naše politike. On u istih mah umi biti, hrvat,
srb, talijan, sveslan; a umi biti u prigodam
konzervativan do skrajnosti, pa opet radikalan
do najsitnijih sitnica.

Da dodje do svoje svrhe, jedra će u uvijek
ugodnom vjetru krenuti. Njegova ladja uvijek je
plovala napred. S orlovim svojim pogledom
znao omjeriti svu snagu političkog života. Pred
ljudim od položaja uvijek bio krotko janje,
njihovom se mišljenju uvijek klanjao, njihovu
volju obožavao; a ovamo uvijek vodu na
svoj mlin navodio.

Pred trideset dugih godina stenjaio pod
težkim teretom načelničke služe, samo da
koristi narodu, kako bi se on znao, u više
prigoda izrazio.

Najteža mu je tuga uvijek na srcu bila,
što je morao za svoje vlade mnogo majui
porez plaćati što su mu kroz to vrieme zid
oko posjeda na občinske troškove podigli,
obalu na Gorućići povukli, put do Ruduše
udarili itd., a sve neka je to bilo radi po-
ljeđanja mjesta. U obćem interesu mnoge
ljudje uveo u občinsku službu, popeo ih do
najviših časti, pa i ako bilo zavidnika, koji
mu počitali, da je to sebičnosti. Njga je
sveta namjera vodila: namjera narodu svome
pomoći, pa se na prigovore neć osvrćati. Tješio
se s onom, da se na krepost uvijek udara.
Jer i ovi usrećeni ljudi, netom bi pokazali da
drukeđe od njega misle, odma bi sve moguče
uložio, a da ih privede na pravu stazu. Jednoga
je bio do ruba života doveo: pred njim se
vješala dizala radi slabog poimanja njegovih
velikih svrha. Ali njegovo milostivo srce sve
mu oprosti, netom se pameti dozvaio. Netom
priznao svoj grieh.

Za strašnoga biča trešnje okružio se naj-
boljim i najpravednijim ljudim u Cetinu, sa
samim cvietom našega društva. Na čelo im
stavio krepostnoga, pobožnoga, dalekovidnog
Tomu i dao im velike mlodare, da ih diele
usrećenom narodu. Toma, nešto po njegovu
savjetu, a nešto i po svome zdravom shva-
ćanju sve tako uredio, da je svak ostao zadov-
ljan, da mu i danas ime blagoslivu.

U svim ostalim sličnim prigodam u izboru
ljudi uvijek bio najštetnije ruke, sve išlo ko po
loju, pa da je bilo i najtežih poslova.

Od kolike su nesreće škola po naš narod
nitko to do njega bolje ne uvidio. Za to je
do ovoga mnogo držao: on bi volio da kuga
u koje selo dodje, nego da se škola otvori.
Po njegovom mišljenju škole su najveća ne-
sreća za naš narod.

Putevi po selima mislio je, da su neka-
kog nepotrebiti luksus i za to nije ih ni gradio.
Osim toga bio je tvrdio uvjeren, da bi gradio
puteve, bilo isto, što i najveću pohranu u naša
djevčičanska sela uvoditi. Komunikacije su veliko
zlo našega vremena.

Što se tiče pitke vode, znao je i tomu
doskočiti. Njegova svjetla pamet ovako bi umo-

vala: narod je siromašan, nema odkud ni da
živi. Primakni mu još bistrve vode, pa si ga i
ubio. Bistra će mu voda apetit otvarati, a
onda, tko bi ga mogao nahraniti. Ergo, naj-
bolje je, da mu nezdrava vodo kvari želudac
i prieti trošenje velike hrane. Ovo je uvjerenje
u njemu stvorilo riedko razumijevanje u nara-
dnu ekonomiju.

Bio je, kao načelnik, nepristran do skraj-
nih granica. Htio je, da svak pri svome ostane.
Za to, kad bi neki, tobožnji usrećitelji narodni,
tražili uredjenje voda i prosušenje polja: on
bi se zamislio nad njihovim bedastocam, pa ih
od srca sažaljavao i gledao predobiti za svoju
mirno. Po njegovu računu, kad bi se polje
presušilo, tada bi se došlo do tolike količice
trave, da bi joj cijena morala u velike pasti
A to bi bilo na štetu velikih posjednika, pa
ne bi bilo pravedno nikomu štetu nanositi.

Njegove misli o narodu mogle bi se
svesti na ovo: narod je marva, drži ga, kao
marvu, ne daj mu prosvjete, ne daje mu se
izučiti iz siromaštva. Dok bude takav moreš
od njega raditi, što hoćeš, kao i od njeme
marve. Daj u ruke slobodu, prosvietli ga, daj
mu živjeti, pa tko će ga onda obuzdati, onda
će ti za vrat sjesti. Najveće je zlo narod di-
zati na nivaeu slobode i prosvjete.

Kobna godina 1907 porazno na nj dje-
lovala. On htio, dakako s najsvetijom namjerom,
svoga zeta, u svojstvu srbinu, postati u Beč;
a narod listom protiv njemu ustao. Otdada po-
raz za porazom sve strašnije od strašnijeg,
krvaviji od krvavijeg. Neharni narod i njega
svakoski obćinskoga Olimpija, sa načelničkog
prestolja.

On bi inače bio najštetniji čovjek na
svietu, što se oslobodio ovako strašnog tereta;
ali mu pusto žao nesretnog naroda; žao mu
je, što ova divna krajina stenje u „sredovječ-
nom robsstvu“, koje ga može upropastiti; naime,
ga može dovesti do onoga, što se kosi sa
njegovim idejam. Za to ove godine stopio se
sa demokratim, da narod oslobodi, da se opet
popne na obćinu i da uzpostavi stare odnošje.

Hoće li ove plemenite misli i namjere
naći odziva u narodu, mi se ne nadamo. Narod
se uzobiesto.

Političke vesti.

Italija popravila luke. Povjerenstvo, što
ga je talijanska vlada izaslala da ustanovi, koji
bi popravili bili nužniji, da se glavine talij-
janske luke stave u red, predložilo je ove in-
vesticije: za Bari 7,675,000 lira, za Ortonu
9,000,000, za Anconu 3,800,000, za Ravenu 14
mil., za Metke 14. mil. Osim toga predložilo
su razni popravci za pomorske luke Cotrone,
Taranto, Gallipoli i Brindisi. Valja primjetiti,
da su sve ove luke na Jadranskom moru.

Konferencije baruna Gautscha. Ministar
predsjednik barun Gautsch poduzeo je konfe-
rencije sa raznim pravcima stranačkim. Konferen-
cija je sa vodjama Niemaca te sa južnim Slavenima,
poimenice sa drom. Šuštersičem. Dr. Šuštersič
primio je na znanje izjave ministrove te će o
istim izvestiti svoje drugove. Gautsch bi htjeo,
da se već u ljeltnom zasjedanju riješi bankovna
osnova i reforma domobranstva, ali je sva prilika,
da će od toga morati odustati.

Obstrukcija u magjarskom saboru. U
magjarskoj politici još se uvijek mieša. Položaj
Khuenov počeo je da bude težak. Khuen po što
po to zahtjeva, da se bankovna reforma riješi.
Tu nailazi na žestoku oporbu. Četrdesetosmaš
su se odlučno izjavili protiv tomu. Juthovci su
dapače već počeli sa obstrukcijom te pri svakom
glasovanju traže poimenično glasovanje. Khuen
je na čistu, da će težko moći svladati obstruk-
ciju, te je još pitanje, kakovo će držanje svoje
prema tomu udesiti. Optimistički neki glasovi
magjarski već trube, da je Khuenu odzvonilo,
no to kao da je i prevēć pretjerano, uvaživ prilike
u Ugarskoj i okolnost, da Khuen imade jako
zaledje na dvoru.

Albanaško pitanje. Bitke u Albaniji sliede
s dana u dan sa raznom srećom. Turska je
tražila od Crengore, da otpusti ime Malisore,
koji su se kod nje sklonuli. Istodobno Turska
ponovno produljuje rok za predaju Arbanasa.
Medjutim iz Makedonije stižu glasovi, da se tamo
ustaše već pojavljaju. Bugari će svom silom
podpirati arnautske buntovnike. Velevlasti još uvijek
izmiemju međusobne note, a da njesu ništa
odlučili.

Južni Slaveni u Beču. Južni Slaveni u
parlamentu, pravni dosadašnjim vjestima, ovako
će se konstituirati. U klub S. L. S. pod vodstvom
dra. Šuštersiča biti će dvadeset zastupnika sa
sa još četiri dalmatinska pravaša, kao što i zad-
nji put bilo. Ostalih trinaest južnih Slavena, koje
sacinjavaju vlad. novci iz Dalmacije i Slovenske,
ustrojiti će drugi klub, a s njima će sva je pri-
lika i istarski zastupnici. To da će Istrani sa

Ivčevićima i sličnim, poslie svih poznatih doga-
djaja, skupa ići ne možemo da razumijemo. Dr.
Laginja i dr. Smodlaka skupa !!

Iz grada i okolice.

II. Hrvatski svesokolski
slet u Zagrebu. Niže pod-
pisana javlja svim zanimanima,
koji žele prisustvovati tom na-
šem sletu, da se prijave kod
brata tajnika Šime Antića u So-
kolskim prostorijama od 8—10
sati večer svakim danom.

Putne su cijene tako ma-
lene, da je upravo griehota
svakom hrvatu propustiti tako
liepu zgodu, da vidi liepi naš Zagreb — našu
priestolnicu, da se nauživa tako objubljene
sokolske svečanosti te tom zgodom množbena
vidi i nauči sve uz malu žrtvu.

Sa sokolskim sletom skopčana je i Sokol-
ska izložba koja će mnogo zanimati ljubitelje
sokolstva.

Cijene su, za sokole u odori K 22.—
tamo-amu, a za privatnike K 5 više.

Putuje se sa posebnim parobrodom, koji
kreće iz Dubrovnika prema Zadru, kupeći izlet-
nike. Budući da će se parobrod iznajmiti prama
prijavljenom broju izletnika, mole se zanimani
da se prijave gore naznačenom, najdalje do
20 ov. m. Uprava Sokola.

Na sastanku izaslanika hrvatskih sokolskih
župa Bana Palizne, Krešimira, Hrvoje i Gun-
dulića, obdržanom dneva 29 juna 1911 u Zadru,
odlučilo se je:

da se sudjeluje korporativno II. svesokol-
skom sletu u Zagrebu na 13—15 kolovoza 1911;
da se svaka župa obrati odnosnim obći-
nama u svrhu da se obćinski izbori ne povedu
kroz vrieme od 10—20 kolovoza 1911;

da sokolska župa „Hrvoje“ preuzme vo-
đenje posala glede unajmljivanja parobroda,
željeznica itd;

da starešina župe „Ban Palizna“ uprihči
deputaciju narodnih zastupnika u Zadru, u
svrhu osobnog posredovanja kod c. k. Namje-
stništva, da se zajamči slobodno izkrcavanje
sokolova u svim primorskim gradovima pokra-
jine, koje će izletnici krenuti;

da isti starešina, na zgodan način, po-
sreduje kod obćine zadarske u svrhu da se
izbjegnue nepotrebite nesuglasice prigodom pro-
lazka sokolova kroz Zadar.

Istodobno bile su udarene cijene za put
do Zagreba i natrag i baš:

za izvršujuće članove župe Gundulić K. 25
" " " " Hrvoje " 23
" " " " Krešimir " 22
" " " " Ban Palizna " 20
a za neizršujuće K 5 po osobi preko na tom
naznačenih cijena.

Kada bi se postigao veći popust bilo na
parobrodu, bilo na željeznici — o čemu su
pregovori u toku — gornje bi se cijene raz-
mjerno snizile.

Naloženo je svim bratskim društvima u
pokrajini, da najdalje do 18 jula prijave tačno
svojim župama broj izvršujućih i neizršujućih
članova, koji će sudjelovati sletu, dok će župe
saobćiti broj župi Hrvoje u Splitu, najdalje do
20 jula, ukupni broj izletnika svoje župe.

Braća sokoli koji bi se kasnije prijavili,
ne će se uzeti u obzir.

Još jedna izložba ručnih radnja. Na 20
ov. mj. biti će otvorena izložba ručnih radnja na
ženjskoj školi u gradu.

Nadjen novac. Gosp. Jukica Anton, c. k.
stražmeštar domobranstva, našao je jučer svotu
od blizu 500 K, koju je s mjesta predao zapo-
vjedništvu. Našao se je već vlasnik novca, koji
bi teško bio osjetio gubitak ove svote. Ne
možemo nego pohvaliti ovaj liepi čin.

Kiša. Jučer je u gradu i okolici pala
obilna kiša. Veseli joj se i Zagora, jer bez
nje slabo bi bili prošli kukuruzi.

Ratno brodolje. Jučer popodne u 4
sata odputovalo je ratno brodovlje iz naše
luke put Fazana.

Školsko pokučstvo. Prekojučer je prip-
spilo za vojničku školu u Mandalini vrlo zgodno
školsko pokučstvo.

Izvoz drvija. Iz skladišta Steinbeiss po-
staje izvoz drvija sve to živiji. Danas krcaju
4 velika parobroda, sva četiri za inozemstvo.

Novoimenovani kotarski liečnik dr.
Montana u nedjelju preuzeo je službu. Nast-
nio se je u kući dra. Pini-a te ordinira svako
jutro od 8—10 sati.

Novi propisi za trafikne. Ministarstvo fi-
nancija izdalo je nedavno nove propise za tra-
fikante, te je medju ostalim tom prilikom izre-
čena zabrana opipavanja cigara i cigareta.
Trafikanti, veli se u toj naredbi, dužni su po-
stupati sa mušterijama susretljivo i ljubzno,
te ih posluživati po redu njihova pristupa u

dućan. Prema želji mogu im se pružiti na izbor smotke iz već otvorenih kutija, ali je iste iz zdravstvenih razloga zabranjeno opipavati. Na ovu okolnost treba mušterije dobitno upozoriti, no ipak tako, da ne bude ton prikoran ili poslušujući. Tko se ovom upozorenju ne pokori, može mu se uzkratiti izručenje smotke. Trafikant je dužan tužbe i želje stranaka glede kakvoće duhanskih proizvoda i poštanskih vrijednota, primati do znanja, pa ako se iste opetuju, valja da ih saobči revidirajućem organu na daljnje uređivanje.

Djački dom. Upozorujemo roditelje u gradu i okolici, koji namjeravaju slati svoju djecu na nauku u Zadar, na oglas u našem listu o djačkom domu, gdje će djeca biti pod dobrom pazom i dobro odgojena uz vrlo povoljne uvjete.

S izložbe. Kako smo već najavili na mjestnoj gradjanskoj školi priredjena je izložba ženskih ručnih radnja i crtarija. Danas pak vršimo ugodnu dužnost, da se na istu osvrnemo. Razgledati smo izložbu, te pod dojmom, koji otolen pjesmom, pišemo ovo nekoliko zasluženih pohvalnih riječi o njenom uspjehu i znatnom napredku. Vidjesmo tu svakovrstnih ručnih radnja djelomično izvještenih, a djelom prostirih po stolovima prostrane dvorane. Ukusno namještajna radnja podavalo je gledaocu još veću slikovitost. Nismo mogli, a da se ne nadivimo težkim izvedbama nestašnih ruku, koje su proizvele neke radnje od prave umjetničke vrijednosti. Osobito nam se mililo vidjeti izložen veliki broj radnja izradjenih po motioma naših narodnih vezova, koje se narda sve odlikuju finom i preciznom izradbom. — Pokrajnja je dvorana sva izkičena crtarijama učenica. Ova spontana izložba veoma je zanimljiva, liepa i poučna, a dokazuje i trud nastavnica i valjanih izvršiteljica. Prema nastavnoj osnovi poučavalo se prostorućno crtanje po slobodnoj metodi, te je postignut zamjeran uspjeh. Sve su radnje izvedene čisto i pravilno, a podaje im osobitu vrijednost sretan izbor predmeta iz naravi, sve u živim, prirodnim i krasnim komplementarnim bojama, koje se liepo popunjuju u harmoničnu cjelinu. Crtarije su izradjene na pastel i akvarel.

Pri koncu ovog kratkog prikaza, izrazujemo iskrene čestitke svim učenicama, a osobito učiteljici ručnih radnja gdjici. Zagoreo i gdjici. Gargašević, učiteljici crtanja, te ostalim vrlim nastavicama onog zavoda, kojima su povjerene naše djevojčice na odgoj i pouku.

Naučni izlet splitskih gimnazijalaca. Od jednog učestnika ovog krasnog i poučnog izleta, koji već najavismo, dobivamo ove redke: U nedjelju u jutro pod vodstvom profesora Mrduljaša i dra. Guglielmina krenulo je nekoliko djaka više splitske gimnazije sa gimnazijalnom ladjom „Sokol“ na naučno putovanje. Na tom putu u prvine obadješe otok Čiovo, odpočinuše pod Vinišćem a odatle krenuše na Rigovcinu, gdje biše prijateljski i gostoljubivo dočekani od mjestnog župnika Katalinića, inž. Lovrića i glavara Ercegovića te drugih uglednijih seljana. Iza kako pregledaše mjesto djaci biše pogošćeni i ukonačeni. Sutradan obadjoše Primošten i okolice te uvalu starog Šibenika, gdje i prenočiše. U utorka ranom zorom krenuše put Šibenika, gdje je izletnicima dr. Frano Dulibić blagohotno bio pri ruci, uredivši im sve nužno. Izletnike su na večer pozdravili poglaviti gosp. načelnik dr. Krstelj te gg. zastupnici dr. Dulibić i dr. Drinković, Tom zgodom pregledaše tvornicu Sufid i tvornicu tkanina, gdje im je sve bilo po tenanu raztumačeno. U sriedu krenuše na vodopad Krke sa kočijama, koje im na razpolaganje stavio g. načelnik. Pregledav Krku, gdje im je centrala bila pri ruci u svemu, pješke krenuše u Skradin, gdje ih u ime občine dočekaao prisjednik g. Kristić, odatle odoše preko Dubravica, gdje pregledaše bivši ugljenik, na Visovac, gdje su od ondješnjih poštovanih oo. franjevaca bili vrlo gostoljubivo dočekani, te njihovim ladjom odoše na Rončistap. I tu potanko pregledaše centralu, obadjoše stari rimski most dug 410 koraka neke spilje, te naravni tunel i Milinove za pranje robe. Naravne stepenice, kud voda pada kod Skelinovih mlina, osobito zanimahu izletnike. Vrativ se ladjom na Visovac, istom

se uputiše na Čikolu, spustili se na vodopad Krke, a odatle pješke u Skradin, gdje ponovno biše dočekani od uglednijih gradjana i veleuglednog opata dra. Kragića. Na večer bili su u Šibeniku. U četvrtak pregledaše znamenitosti grada, kazalište, realku itd. te ponovno odoše u Sufid, gdje im inž. Marantonio i gosp. Ggih držali vrlo liepo predavanje o gradjenju umjetnog gnojja, a koje je trajalo preko 1 sat i po. Poslie podne sa školskom ladjom krenuše na Steinbeiss i Mandalinu, gdje sve pregledaše. Jučer krenuše na povrtak, gdje će u Vinišću pregledati izkopavanje asfalta.

Za cielog svog boravka u Šibeniku i dalje bili su izletnici praćeni od gosp. E. Weissenberga.

Ovo je možda najveći izlet, što ga učenci srednjih škola u Dalmaciji učinili. Ne možemo dovoljno nahvaliti nastojanje dvojice vrlih nastavnika, koji poduzeći ovakove izlete, s kojima se djaci vanredno okorišćuju.

Izletnici nas mole, da ovim putem izrazimo njihovu zahvalnost na susretljivosti u prvom redu g. načelniku dru. Krstelju, a onda svim uglednim osobama, koji im pri ruci bijahu.

Stavljamo na srce i drugim zavodima, da bi i oni počeli organizirati ovake korisne i naučne izlete.

Zaključak školske godine. Jutros je bio svečani zaključak ove školske godine, pri svim mjestnim pučkim i ženskoj gradjanskoj školi. Na 9 sati bila je služba Božja u crkvi sv. Franc. Preko sv. mise učeca je mladež pjevala nabožne pjesme, a na koncu „pjesmu zahvalnicu“. Zatim se učenci u pratnji svojih učitelja povratili u školu i tu su im se dielle školske obavijesti. — Dok našoj mladeži želimo sretno i veselo dvomjesečne praznike, vrlim nastavnicima i nastavicama, želimo zadovoljstvo i okriepie nakon 10. mjesečnog letogotog rada.

Pokrajinske vijesti.

Svima akademiciarima, koji kane poći u Gradac na nauke (bilo na sveučilište, bilo tehniku), davati će informacija hrv. akad. lit. zab. društvo „Hrvatska“. Upiti neka se šalju na adresu: „Hrvatska“ Graz, Brunnegasa 4.

Iz Sinja 14 srpnja. Koli „N. Jedinstvo“ toli „Narodni List“ donieli su viest kao da je tobože naša občina nakon revizije Medinina i Kisića predana državnom odvjetništvu. Obćinsko upraviteljstvo, da je to sve istina, neima se čega bojati, jer se u istom upraviteljstvu nalaze ljudi najznačajniji i najpošteniji, te su združno i pošteno upravljali sa občinskom imovinom kao što će i unaprijed upravljati.

Viest donešena dosta je prozina. Zna se kud cilja, ali će im biti utaman. — Ta „Jedinstvo“ je blizu Državnog odvjetništva i „Narodni List“ Zemaljskoga Odbora, pak su se o stvari tamo mogli izvjestiti a ne donieti naslov: pišu nam iz Sinja! ? eh, jesu mudraci.

Istinović
Iz Škaljara se javlja, da nema govora o kakvom slučaju kolere. Jedan od sumljivih je umro no se ustanovilo, da je to od pokvarena jela. U Trstu naprotiv izgleda, da ima po koji slučaj kolere.

Novi načelnik sinjski. Javlja se da je uslied ostavke načelnika Vrdoljaka, novim načelnikom izabran dr. Marović.

Na blagu uspomenu blagopok. Marije Marović. Sakupilo se je među pravašima u Sinju 500 kruna, da se počasti uspomena blagopokojne Marije Marović, uzor supruge, majke i zastitnice siromaha. Od ove svote polovica je namijenjena za družbu „sv. Ćirila i Metoda“, a polovica fondu za podupiranje siromašnih hrvatskih djaka u Zadru.

Dopriniela su sliedeća gospoda: Franjevački Samostan K 60; Hrvatska Seljačka Zadruga u Sinju K 40; Hrvatska poljodjelska blagajna u Sinju K 50; Braća Buljan K 30; Šimun Vezilić, Mateša Periš, zastup. dr. Sesardić, zastup. Petar Simunić, župnik Hrvatica i Hrvatčani, po K 20; Dr. Ćiro Kalebić, Andrijana ud. Panza, Mirko Jozić, Ivo Tadić, Bože Milan, Ivan Milunović, Stipan Dedić, Frano Lovrić, Ivan Slišković, Stipan, Pavao S. Britvić, Jakov Midenjak, Petar Stalio, po K 10; Ivan

Škomrlj, Josip Markičević, Antun Mirković, Josip Milan, Petar Krolo, Nikola Sablić, Obitelj Penić Vrbnjak, Filip Strukan, Ante Ganžina, Josip Stuparić, Stipe Vuković, Andro Vrdoljak, Petar Milan, po K 5; Frano Mazzocco, Jure Milanović, Obitelj Prkić, Nikola Borković p. Jskova, Josip Francić po K 3; Levin Šimundja, Sman Vidić, Jakov Romac, Petar Vukčić p. Šimuna, po K 2; Stipe Ćitipović, Ivan Jurk, po K 1.

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.) Vlastnik, i izdavatelj i odgovorni urednik: Josip Drezga.

Imate li bolest?

reumatičnu, uloge, glavobolju, bol zuba? Jeste li si kroz propuh, nahladu, pokvarili zdravlje? Uzmite Fluid m. d. M. „ELSA-FLUID“, koji ublažuje bol, lieči i kriepi. U istinu valja! Nije to samo preporuka! 12 bočica K 5.— Proizvadžač je samo ljekarnik Feler u Stubici, Elsatrg broj 64 u Hrvatskoj.

Jednog ili dva dječaka

koji kane pohadjati novom školskom godinom mjestnu realku prima na hranu i stanovanje Obitelj bez djece u Varošu-Šibeniku. — Kuća se nalazi u blizini škole. — Uvjeti povoljni. — Obratiti se na g. T. Colombo poduzetnika Šibenik-Varoš.

Prodaju se

2 konja prve vrsti i 1 Landeau. Upitati se kod uredništva.

Hrvatske narodne poslovice

uredio V. J. Skarpa, cijena knjizi broširano K 5.—, a uvezano K 6.—, nabavljaju se kod „HRVATSKE TISKARE“ u Šibeniku i u svim knjizarama.

Djački dom u Zadru

prima učenike srednjih škola na stan i obiskru u smislu pravila. Plaća se mjesечно K 70.— (sedamdeset) unapried. — Poduka u svim gimnazijalnim predmetima, te u modernim jezicima: njemački, francuzki, englezki itd. uz vrlo povoljne uvjeie. Prijave se primaju samo do 1. kolovoza. Ravnateljstvo.

Trgovcima i zadrugam.

Častim se izjaviti, da sam dobio zastupstvo jednog prvog i najvećeg ribolovnog poduzeća iz Norveške za prodaju

Bakalara

te upozorujem p. n. g. trgovce, da se za nabavu istog izvole na mene obratiti, a biti ću u stanju, da ih poslužim sa umjerenim cijenama i dobrom vršću, jer će bakalar dolaziti iz prve ruke, to jest uprav iz mjesta, gdje se dotična riba lovi.

Cijene i druge podatke za novu ribu već danas sam u stanju da ih dadem, te se preporučam i bližijim štovanjem

Tvrđka IVAN LENTIĆ,

MILNA (Dalmacija).

Sklađišta i podružnica u Trstu.

Ženske
koje hoće, da očuvaju svoju kožu, naročito od ljetnih pjega, a koje hoće da dođu i da održe meku kožu, neka upotrebijavaju got pranja samo
STECKENPERDOV SAPUN
od ljljanovog mleika (Znak Steckertera)
od BERGMAN & COMP.
Tetschen a. E.
Komad stoji 80 para, a dobije se u svim ljekarnama, drogerijama, parfumerijama itd.

INSAM & PRIMOTH
St. Ulrich, Groeden (Tirol).
Utemeljeno godine 1880.
Vise puta nagradjeno.

Svibanjska pobožnost i blagdan Srca Isusova.
liepi za, uspomenu izradjeni kipovi DJEVICE MARIJE i PRESV. SRCA ISUSOVA umjetnički iz drveta izradjeni i polyhromirani.
Osim toga sve crkvene umjetničke radnje.
Katalog badava i franko.
Naručbe i pakovanje izvršuju se franko.

Ljekarnik
A. Thierry-a Balsam
Samo pravi se zaštićenim znakom zelenom optisom. Zaš. zastitnosc.

Svako krivotvorenje, oponašanje, preprodaja drugih balsama sa sličnim lažnim znakom biti će sudbeno progonevo i najstrože kažnjeno. Od nepogrešiva ljekovitog uspjeha u bolestima dlanih organa, kašlju, bljuvanju, promuklosti, kataru u grlu, bolovima prsiju plućnim bolestima, osobito u influenci, bolovima želudca, upali djeteta i u slizene, pomanjkanju teka, slaboj probavi, zatvoru, zubobolji i bolestima ušiju, trganju uda, opeklini, krasti i t. d. — 122 ili 6/1 ili 1 ciele špac. lista K 5.—
ALLEN echter Balsam
aus der Fabrik von A. Thierry in Pragrad
bei Bahhal-Sauerbrunn.
LJEKARNIKA
A. THIERRY-a
samo prava
STOLISNA
MAST,
pouzdan i siguran uspjeh kod rana, prišteva, ozleda, oteklina, odstranjenje iz tiela sve strane tvari, te većinom posljednje boine operacije. lieči i jako stare rane itd. 2 kutije stoje K 3/60.
Glavni izvoz:
Ljekarna K Angluju čuvaru Adolfa Thierry-a u Pregradi, Hrvatska.
Dobiva se skoro u svim ljekarnama. Na veliko u svim medicinskim i drogerijskim trgovinama.

ANT. RADIĆ
(SPALATO)
Ilustrovane cijenike šalje badava.
NAJVEĆA DALMAT. ZLATARIJA

LJEPOTA i UMIJATO LICE postizava se kroz uporabu
AACHENER-THERMALOVOG SAPUNA
koji je ujedno najbolje sredstvo za očuvanje proti kožnoj bolesti
Dobiva se samo kod braće M. V. ŠKUBANJA — ŠIBENIK (Dalmacija).
Cijena jest za komade od I-e vrsti K 2/40
" " " " II-e " " " 1/60
Cijena jest za komade od III-e vrsti K 1/40
" " " " IV-e " " " —80
PRIJE UPORABE
POSLE UPORABE

HRVATSKA VJERESIJSKA BANKA

PODRUŽNICA ŠIBENIK ::

Centralna DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2,000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 250.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KONTO KURENTU I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE, OBAVLJA INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA V JEDNINE. DEVIZE SE PREUZIMLJU NA JKULANTNIJE. IZPLATE NA SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU SE - - - BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE. - - -

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERETNICE, ZALOŽNICE, SREĆKE, VALUTE, KUPONE. PRODAJA SREĆAKA NA OBROČNO ODPLAĆIVANJE. OSJEGURANJE PROTI GUBITKU ZRIEBANJA. REVIZIJA SREĆAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLATNO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA. - - -

Anstrijansko parobrodarsko društvo na dionice

„DALMATIA“

uzdržava od 1. maja 1911. slijedeće glavne pruge:

- Trst—Metković A** (poštanska)
Polazak iz Trsta ponedjeljak u 5 sati poslije podne; povratak svake subote u 6 sati prije podne.
- Trst—Metković B** (poštanska)
Polazak iz Trsta u četvrtak u 5 sati poslije podne; povratak svake sriede u 6 sati prije podne.
- Trst—Metković C** (poštanska)
Polazak iz Trsta u subotu u 5 sati poslije podne; povratak u četvrtak u 6 sati prije podne.
- Trst—Korčula** (poštanska)
Polazak iz Trsta u utorak u 5 sati poslije podne; povratak u ponedjeljak u 6 sati prije podne.
- Trst—Šibenik** (poštanska)
Polazak iz Trstasvake sriede u 5 poslije podne; povratak u utorak u 6 sati prije podne.
- Trst—Metković D** (trgovačka)
Polazak iz Trsta svake nedjelje u 3 sata pr. pod. povratak svake nedjelje u 2.30 poslije podne.
- Trst—Vis** (trgovačka)
Polazak iz Trsta u petak u 5 sati poslije podne; povratak svaki četvrtak 8.30 prije podne.

Eugen Pettoello

Prihor satova, zlatarskih i optičkih predmeta i kineskih srebrarija žlica, viljuška i noževa.

Zajamčena izradba sa 90 grama čistog srebra.

Pečata.

Svake vrsti rezbarije u kojoj mu drago kovini.

Bogati ilustrirani oienik. Tvorničke stalne oiene.

Šibenik, Glavna ulica, br. 128.

VELIKA ZLATARIJA G. PLANCIC

Vis - STARIGRAD - Velaluka

Bogato snabdjevena podružnica - Šibenik.

Krondorferova

alkalička naravna kiselica.

Dobiva se u drogeriji V. VUČIĆA, Šibenik

Papir i tuljei za cigarete

ABADIE PARIS

Dobiva se u svim trafikama

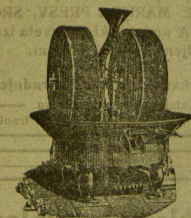
Najsavršeniji gramofoni i ploče

sa svakovrstnim komadima osobito hrvatskim providjeni znakom „Anđeo“

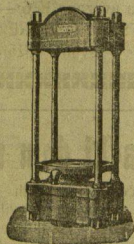
Dobivaju se u knjižari i papirnici:
IVAN GRIMANI
ŠIBENIK, GLAVNA ULICA.

Šalje na zahtjev cijenik i popis komada badava.

ULJARSKE STROJEVE KAO I PODPUNE UREDJAJE U SVAKOJ IZRADBI, NAJFINIJA IZVJEŠĆA, VINSKE PREŠE, SVE VRSTI MOTORA, MLINOVA I GOSPO-
:: :: DARSKIH STROJEVA :: ::

RAZAŠILJE

EMANUEL I OSKAR KRAUS

:: TRST, VIA S. NICOLA Br. 2. ::

BRZOJAVI: CARAUS, TRST — TELEFON Br. 2066.

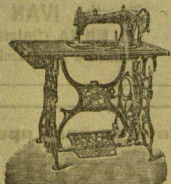
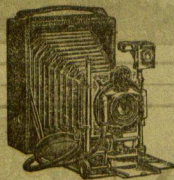
Posjećivanja po našim inžinirima, proračuni i nacrti badava.

Knjižara i papirnica

Ivana Grimani-a - Šibenik

preporuča p. n. obćinstvu svoj veliki izbor hrvatskih, njemečkih, taljanskih i francuzkih knjiga, romana, slovnica, rječnika, onda pisacih sprava, trgovačkih knjiga, uredovnog papira, elegantnih listova za pisma i razglednica. Prima predplate na sve hrvatske i strane časopise uz originalnu cieniu sa taćnim i brzim dostavljanjem u kuću — Velika zalaha svakovrstnih toplomjera, cviker-naočala od najbolje vrsti leća u svim gradacijama.

Vanjske narućbe obavlja kretom pošte.

Skladište fotografskih aparata i svih nužgrednih potrebština. — Preuzimlje narućbe svakovrstnih pečata od kaućuka i kovine. — Skladište najboljih i najjeftinijih šivaćih strojeva „Singer“ najnovijih sistema.

TVORNICA PAPIRNATIH VREĆICA

- ANTE ZORIĆ — ŠIBENIK — (DALMACIJA).

Tvornica je uredjena sa svim potrebnim strojevima Izradjuje vrećice u svim velićinama i u svim bojama. Ovo je prvo i jedino domaće poduzeće ove vrste. Cienne su vrlo umjerene, te domaći potrošioeci ne će imati razloga, da pored domaćećeg poduzeća služe. se iz vana.

- - NARUĆBE SE IZVRŠUJU VRLO BRZO I TOĆNO. - -

Okrepljujuće sredstvo za želudaćne slabosti

zanim za takove, koji su si poremetili djelovanje želudca, bilo prehladom ili neumjerenošću, bilo uživanjem slabe, teško probavljive, prevrćue ili prehladne hrane, te si time navukli grćeve, nadimanje i razne želudaćne bolesti, pruža

Baldrianum dra. Engel-a

osobitu pomoć. Baldrianum pomaže osobito u zaćeka bolesti, jer predusreće teške posljedice kao bezsanicu, vrtoglavicu i druge preznaće nervoznosti. Baldrianum je ućinjen od najboljeg Samos-vina, djelatnog korenja te stadorać od trešnje i maline. Poradi svog sastavka ćini Baldrianum redovitu stolicu i okrepljuje uobće ćiel organizam.

Budući da ne sadržaje nikakovih štetnih sastavaka, mogu ga bez pogibelji, koli slabi bolestnici toli djeća, bezbrizno upotrebljavati. Uzima se u jutro i u veće mala žlicica. Djeći i slabidima razriedjuje se toplom stadornom vodom. Dobiva se u ljekarnama Šibenika, Skradina, Drišća, Triesna, Biograda na moru, Benkova te ćiele Dalmacije velika boca 4 K, manja 3 K.

Ljekarne u Šibeniku razaišljaju 3 i više boca Baldrianum Dr. Engela uz snižene cienne po ćieloć Austro-Ugarskoć.

Pazite na patvorine!

Traži se jednostavno:

Baldrianum dra. Engel-a